

אל תקרא לי קולי

עם מראה הוליוודי,
אינטליגנציה בשמיים ורגישות
ממיסה, הגיע גם אלינו, היישר
מאיי שטלנד, גזע כלבי השלטי
- הגיע הזמן להכיר.

השלטי, בשל פרוותו, תמיד יחפש את הפינה הקרירה

שנו מספר מצומצם של אנשים המגדלים את גזע השלטי בארץ. אחד מהם הוא מייק דרוטמן, כותב כתבה זו, ויוזם האתר החדש אודות הגזע. נפגשנו עם מייק ועם שני כלבי השלטי שהפכו לחלק בלתי נפרד ממשפחתו - קייסי, זכר בן שלוש שהגיע מקנדה ופיבי גורה צברית, בת ארבעה חודשים. מקור ה"שטלנד שיפדוג" או בקיצור הישלטי, Shetland Sheepdog Sheltie הוא באיי שטלנד, צפונה מסקוטלנד. תפקידו בעבר היה להבריא את הכבשים מן היבולים של החוות הקטנות, הנקראות 'Toons', ובשל כך, השם הראשון של הגזע היה Toonie, שפירושו כלב של חווה קטנה. תושבי האי בחרו את כלביהם לפי יכולת עבודתם, סיבולת, אומץ-לב, אינטליגנציה ונאמנות. תכונות אלו הועברו גם לשלטי המודרני.

"קשה שלא להתאהב בגזע השלטי", אומר מייק. "השילוב של יופיו, מידתו הקטנה, האינטליגנציה והחיבה שהוא מקרין, שובים את לבך. מבט אחד ואתה לכוד, לתמיד". אם כך, לא ברור מדוע, גזע זה נדיר כל כך בישראל. מראהו ואישיותו, אמורים לגרום לו להיות מבוקש ביותר על ידי משפחות רבות, אולם הנתונים מראים תמונה אחרת - מירנה שיבולת, רכזת גידול של גזע השלטי בארץ, מסרה לנו כי ישנם מקסימום 30 כלבים כאלו הגדלים בארץ, ואף היא לא הצליחה להסביר איך קרה שהגזע לא תפס מקום איתן בארצנו, זאת לעומת ארצות אחרות שם הוא פופולארי ביותר. "בינתיים", אומר מייק, "שוקי טרבלסי, ויוסי גיא, חברי החוג ומגדלי הגזע, מנסים לעודד את גידול הגזע בארץ".

לא על הקולי לבדו

פיתוח גזע השלטי לגזע שונה, אירע בסוף המאה ה-19. נראה כי אז, נעשו זיווגים עם הקינג צ'ארלס ספאניל (King Charles Spaniel) ועם גזע היאקי מגרינלנד (Yakki). לבסוף נעשו זיווגים עם קולי (הכלב

ב-1900 שמו של הגזע היה 'שטלנד קולי'. אבל בשל התנגדותם של מגדלי הקולי, שינו את השם ל-'שטלנד שיפדוג'.

המפורסם בסרט 'לאסי', וכתוצאה מכך, השלטי קיבל הרבה מצבעיו ותכונותיו הפיזיות של הקולי. במשך זמן מה, האיכרים באיי שטלנד, השתמשו בכלבי בורדר קולי כמפקחים על העדרים. ההכלאה עם כלבי הטוני, יצרה גזע הדומה בחוכמתו לבורדר קולי, הנחשבים לגזע החכם ביותר בעולם. כיום, עומד השלטי, במקום השישי, בסקלת החכמה של גזעי הכלבים, מיד לאחר הפודלים.

ב-1900 שמו של הגזע היה 'שטלנד קולי', אבל בשל התנגדותם של מגדלי הקולי, שינו את השם ל-'שטלנד שיפדוג'. הקיצור היה 'שלטי'. ההתאחדות הבריטית לכלבנות רשמה את השלטי הראשון ב-1909 והגזע הגיע לארה"ב ב-1911. עד שנות ה-1920 המאוחרות לא היו כלבים רבים מגזע זה באנגליה או ארה"ב.

אף על פי הדמיון הרב, השלטי הוא לא קולי ננסי. כאמור, יש לגזע זה הרבה תכונות מן הקולי, אך ישנה גם השפעה מגזעים אחרים. השלטי הבוגר הוא חצי (או יותר נכון שליש) הגודל של הקולי, עם ראש יותר קטן ביחס לגוף. גובה הקולי הזכר בכתפיים הוא 61-56 ס"מ והוא שוקל 21-30 קילו. גובה השלטי הזכר בכתפיים הוא 39-37 ס"מ והוא שוקל 12-7 קילו. השלטי הרבה יותר זריז מהקולי.

המשך בעמוד 10

שילוב מנצח

בגזעים של כלבים קטנים, קשה למצוא שילוב כל-כך מוצלח של יופי ואינטליגנציה כמו בשלטי, אומר מייק. יש לו קווים מאוזנים, פרווה מפוארת, תנועה אלגנטית, ראש מלכותי ומבט מקסים. כל התכונות הללו פונות לחוש האסתטי של בני-אדם ליופי טבעי. במידה רבה, השלטי הממוצע הוא יפה כמו אלופי השלטי. כלב צאן שלטי עם טמפרמנט ואישיות אמיתיים, יביע רגישות והענות לאדוניו. רגישות משמעותה שכלב זה, מבין וקולט את מצב רוחו של בעליו. בזכות האינטליגנציה של השלטי וההיענות שהזכרנו, הוא קל לאימון ואילוף. בתוך זמן קצר, כלב השלטי שאימעתם יענה לדרישותיכם ויציית לפקודות. יחד עם זאת הוא עלול להיפגע מהתנהגות בוטה, ולכן מילים רכות יספקו תוצאות טובות יותר. לעיתים קרובות השלטי יפעל עוד לפני שביקשתם ממנו לעשות דבר מה, וזאת על מנת למנוע אי נעימויות. הטוב ביותר עבור שני הצדדים, הוא להבין שהשלטי רוצה אתכם באמת ובתמים.

בספרות המקצועית נאמר כי את תהליך האילוף עם כלב ככלב השלטי, יש להתחיל עם פעולות פשוטות שלאחריהן יש לשבח אותו ולתגמל אותו על מעשיו – פשוט לתת לו הרגשה של הצלחה. באימון הבא, השלטי כבר יצפה את רצונך ללא עזרה מצידך.

אם נסיר את פרוותו המהממת של השלטי, ישאר כלב זה קטן ורזה - פרוותו היא חלק אינטגרלי מהופעתו

השלטים ידועים בתקשורת טובה עם בעליהם, ובנאמנותם, ולכן דורשים ביטויי אהבה באופן תדיר. הם אוהבים להתכרבל בזרועות הבעלים, ידחפו את אפם לזנבם בעת ליטוף וינבחו על מנת לקבל עוד ועד מתשומות הלב. אם חלילה חשבתם להשאיר את השלטי לבדו, הוא כבר ילמד אתכם את הלקח - מתנה "נחמדה" תצפה לכם בשובכם, (זאת למרות שהרגלי הבית של השלטי הם מעולים, כאשר אתם בבית). בכל מקרה, בצאתכם, רצוי להשאיר את השלטי במלונה, וזכרו שהם אינם אוהבים להישאר לבדם לזמן ממושך.

הוא זקוק לקרבת אנשים ולכן בבואכם הוא ישמח להיות בתוך הבית. אין לו גישה חופשית לזרים, הוא מאופק באופיו, ולא מתקדם אליהם עד שהוא לומד משהו עליהם. חוש שמיעתו מאוד חד, לכן הוא רגיש לרעשים שונים בבית. בזמן סופת-רעמים, רצוי לשים אותו בחדר שקט. הוא נבחן לא קטן אבל יכול ללמוד לנבוח פחות. השלטי אוהב להיות בתנועה. עם חושים של כלב רועים, הוא מחפש לרדוף אחר דברים, או רצוי להרגיל אותו לתפוס ולהחזיר כדור או פריזבי. בפגישה שלנו עם כלביו של מייק, נהג קייסי בהתעקשות בלתי מובנת ובכל רגע שנגלה לעיניו צל של דבר מה הנע על הדשא, הוא החל להשתולל ולרדוף אחריו בנחישות. ומה לגבי ילדים - ילדים אוהבים אותו בגלל מראהו. עבור אלו, השלטי הוא חיות מחמד מושלמת. הוא אוהב ילדים והוא סובלני להתנהגותם. הוא מגן על משפחתו ובעיקר על הילדים שבמשפחה, גם עם בעלי חיים אחרים לשלטי יש כימיה טובה.

מראה שלוקח

בארץ קיים השלטי בשלושה צבעים: כחול שיש: אפור-כחול משולב עם שחור, לבן בחזה ובצווארון, קצת חום. טריקולור: בעיקר שחור, לבן בחזה ובצווארון, קצת חום. סייבל: בעיקר חום גינג'י, לבן בחזה ובצווארון, קצת שחור.

בתקופתו הראשונה של השלטי, הצבע שחור/לבן (כלי חום) היה דומיננטי. הסייבל לא היה פופולארי. היום המצב הפוך, הסייבל הוא הצבע הפופולרי ביותר.

המשך בעמוד 12

הברשה וטיפול בפרווה הם אורך חיים בגזע כלבים זה

מידות הזכר: 37-39 ס"מ והנקבה 35-38 ס"מ, המשקל: 12-7 קילו. תחולת חיים של השלטי היא 14-16 שנים, עם טיפול רפואי טוב ותזונה נכונה.

פרוותו הארוכה של השלטי דורשת טיפול מסודר וקבוע, כן, מצאנו לנכון, להקדיש חלק לא מבוטל מכתבה זו לטיפול בפרווה. אם נסיר את פרוותו המהממת של השלטי, ישאר כלב זה קטן ורזה - פרוותו היא חלק אינטגרלי מהופעתו, ולכן גם בקיץ, אין לספר את השלטי. לשלטים עור רגיש וורדרד שצריך להיות מוגן על ידי מספר שכבות של שיער. יחד עם זאת ניתן לעזור לשלטי לעבור את הקיץ הישראלי בשלום, וזאת על ידי שתי דרכים. האחת, היא ויסות או בקרת חום - המזגן הוא אמצעי חשוב, עבור השלטי, להתמודדות עם החום. חודשים יוני עד סוף ספטמבר, הם חודשים קשים עבורו, ולכן יש למצוא את הדרכים המקלות עליו. כמו מרבית הכלבים, גם השלטי יחפש לעצמו את המקום הקריר ביותר בבית. בהיעדר מזגן, הוא יתפוש מחסה, לדוגמה, במרתף הבית או צמוד לקיר. הדרך השנייה, עבור ימות הקיץ החמים, היא ויסות או בקרת אויר - לשלטי פרווה כפולה, כך שלשלטי בוגר יש פרווה חיצונית צבעונית, הקשה יותר מזו הפנימית שהיא רכה וצמרית. הפרווה הכפולה מגינה עליהם מפני קור ובמידה מסוימת גם מפני חום. לא חום האוויר משפיע על השלטי, אלא הלחות, כך שאם בחרתם לגור במקומות יבשים כמו הצפון או ירושלים, השלטי יסתדר עם חום הקיץ. במקרה שונה, כך תוכלו לעזור לו להתקרר - כאשר חם, הכלב יאבד באופן טבעי חלק מפרוותו התחתונה, וכך האוויר חודר לעורו. סירוק סדיר, המוריד את השיער הנושר, יעזור

לאוויר לחדור פנימה. פרווה מדוללת שתיוותר עליו בגלל חוסר סירוק, תמנע את כניסת האוויר ואת קירורו של השלטי. הסירוק לוקח לא יותר מ-10-15 דקות ויש לעשותו פעמיים בשבוע. בתקופות של נשירה (שיכולות להמשך כמה שבועות) צריך להבריש את הפרווה שלוש פעמים בשבוע. התנאי לטיפול נכון הוא שמשתמשים בשמפו וקונדישנר הנכונים, בכלי הברשה מתאימים ושומרים על טיפול סדיר. כבר כאשר השלטי מגיע לגיל ארבעה חודשים יש להצטייד במסרק מיוחד בעל שן ארוכה ולאחריה קצרה וכן האלה, מסרק צפוף שיניים ומברשת סיכות העשויה מפלסטיק ולא מפלדה, יותר נעים לכלב. השלטי מאוד מתפנק מן ההברשה - ולראות אותו נהנה, הופך את הטיפול לכיף. מה עוד, שילדים העוסקים במלאכת הסירוק, לומדים לקחת אחריות בכל הקשור לטיפוח הכלב...

כאשר מברשים את הפרווה באופן סדיר, השלטי לא משאיר הרבה שיער בסביבת הבית. בכל אופן, גם אם יש מעט שיער ברחבי הבית, הרבה יותר קל לאסוף שיער ארוך משיער קצר.

כך או כך, בחודשים שהזכרנו, יש להוציא את השלטי לטיול מוקדם בבוקר, או בסוף היום. במהלך השעות החמות יש להוציאו לסיבובים קצרים ביותר בנוסף יש להעמיד לרשותו קערת מים גדולה, היות והשלטי הוא שתיין גדול.

לסיכום, לפניכם כלב דירה אידיאלי, חכם, נוח, נאמן, נפלא עם ילדים וחיות אחרות, ואחד שמאוד אוהב להתפנק, ולא פחות טוב בלפנק. **ח**

לביקור באתר השלטי: www.sheltie.co.il

